

ICESCO həmişə Azərbaycanın yanındadır

İttifaq Mirzəbəyli

Müharibə başlayandan bir neçə gün sonra – oktyabrın əvvəlində ICESCO Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə çox dəstəkləyici bir bəyanat verdi və qərarlar qəbul etdi. Həmçinin bizim şanlı Zəfərimizdən sonra Sizin mənə Qələbə münasibətilə göndərdiyiniz təbrik məktubunuza görə də minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bütün bunlar bizim birliyimizi, bizim xalqımızın birliyini nümayiş etdirir.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Azərbaycan hər zaman bizim üçün prioritet olub və olmağa da-vam edəcək. Biz Qələbəni qeyd etdik, çünki bu, bizim bir parçamızdır, Sizin Qələbəniniz ICESCO-nun qələbəsinin bir parçasıdır. Bizim üzv dövlətlərimiz çox önəmlidir və biz kimliyindən asılı olmayaraq onları hər zaman dəstəkləyəcəyik. Mənimlə birlikdə ən önəmli insanlar gəliblər. Mən onların baş verənlərin şahidi olmalarını və həmçinin Qələbəni qeyd etmələrini istəyirəm.

Salim bin Məhəmməd əl-Malik
ICESCO-nun baş direktoru

Mərkəzi qərarı Mərakeşin Rabat şəhərində olan İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ICESCO) ilə Azərbaycan arasında olan sıx əməkdaşlıq həm bizim üçün, həm də həmin beynəlxalq qurum üçün öz müsbət nəticələrini verməkdədir. Xatırladaq ki, 29-30 yanvar 2020-ci il tarixlərində Əbu Dabidə keçirilmiş İslam Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının İcraiyyə Şurasının 40-cı sessiyası zamanı təşkilatın rəsmi adının “İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı” (ICESCO) kimi qəbul edilməsinədək onun adı İSESKO şəklində yazılırdı. Qurumun təsis edilməsi haqqında təşəbbüs İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (o zaman İslam Konfransı Təşkilatı) üzv dövlətlərin xarici işlər nazirlərinin 1978-ci ilin aprelinde Dakarda keçirilmiş 9-cu Konfransında irəli sürülmüşdür.

Azərbaycan 1991-ci ildən bu qurumun üzvüdür. Hazırda bu təşkilatın 52 üzvü var. Əsas məqsədləri İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı ölkələri arasında təhsil, elm, mədəniyyət, kommunika-siya, tətbiqi elmlər və yüksək texnolo-giyalar kimi sahələrin İslam dəyərləri çərçivəsində inkişaf etdirilməsi; müsəlmanlar arasında qarşılıqlı anlaş-manın möhkəmləndirilməsi və yuxarıda qeyd olunan sahələr vasitəsilə dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə töhfə verilməsidir. Elə Azərbaycan dövləti də həmin ədalətli məqsədləri güdür.

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın 24 noyabr 2006-cı noyabrın 24-də İSESKO-nun (o zaman adı belə yazılırdı) xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi ilə əməkdaşlığımız uğurlu inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur. Azərbaycanın birinci xanımı bu ada təhsilin və sivilizasiyalar arasın-da dialoqun inkişafında göstərdiyi xidmətlərinə görə layiq görülüb.

Ölkəmiz İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının müxtəlif qurumları – İSESKO, İslam İnkişaf Bankı, İslam Konfransı Parlament İttifaqı, İslam Konfransı Gənclər Forumu və s. ilə sıx əməkdaşlıq edir. Azərbaycan Res-publikası Prezidenti İlham Əliyevin 4 iyul 2011-ci il tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının Mərakeş Krallığındakı səfiri ölkəmizin İSESCO-da daimi nümayəndəsi təyin edilmişdir.

Bu qurumun ölkəmizin haqq işini dəstəkləyən qərarları rəsmi Bakı tərəfindən həmişə təşəkkür və böyük məmnunluqla qarşılanmışdır. Məsələn, 2019-cu il yanvarın 18-də “20 Yanvar” faciəsinin 29-cu ildönümü münasibətilə İSESCO-nun saytında təşkilatın baş katibi Əbdüləziz Əl-Tüveycrinin adından ilk dəfə olaraq bəyanat ya-yılmış və həmin faciə insanlığa qarşı bir cinayət kimi pislənilmişdir. Eyni zamanda, bəyanatda dünyanın vacib regionunda sülhün və təhlükəsizliyin bərqərar olması üçün İSESCO tərəfindən beynəlxalq ictimaiyyətə Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarından dərhal geri çəkilməsinə məcbur edilməsinə dair müraciət ün-vanlanmışdır.

Həmin il yanvarın 31-də isə İSESKO tərəfindən Ermənistanın işğal et-diyi Azərbaycan ərazilərində Sərsəng su anbarından yeni su kanalı çəkilməsi cəhdlərini beynəlxalq hüququn kobud şəkildə pozulması kimi qiymətləndirən bəyanat verilmişdir. Bundan baş-qa, iki il qabaq İSESCO-nun Baş Qərarında keçirilmiş İslam Dün-yası İrsi Komitəsinin növbədən-kənar toplantısında Azərbaycan

Respublika-nın Bakının İçərişəhər, Qız qalası və Şirvanşahlar Saray Kompleksi, Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi, Qobustan Qaya Sənəti Mədəni Landşaftı mədəni irs nümunələri İslam Dünyası İrsi Siyahısına daxil edilmişdir

Ötən il sentyabrın 10-da – müharibədən 17 gün əvvəl isə Qahirədə İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib və qurumun baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Malik təşkilata göstərdiyi dəstəyə görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirib. O qeyd edib ki, “Əhatəli humanitar koalisiya” təşəbbüsünə ilk qoşulan dövlətlərdən biri olan Azərbaycan yoxsul ölkələrə humanitar yardım göstərib. Baş direktor qeyd edib ki, pandemiya dövründə 24 ölkəyə yardım göstərən ICESCO donor ölkələrlə, o cümlədən Azərbaycanla sıx əməkdaşlıq edir.

Bu təşkilatın 44 günlük müharibədə Azərbaycanın haqq işini hansı səviyyədə dəstəklədiyini isə Prezident İlham Əliyev yanvarın 13-də Salim bin Məhəmməd əl-Maliki qəbul edərkən daha müfəssəl şəkildə yada saldı. Dövlət başçımız xatırladı ki, müharibə başlanandan bir neçə gün sonra -- oktyabrın əvvəlində ICESCO Azərbaycanın ədalətli mövqeyinə çox dəstəkləyici bir bəyanat verdi və qərarlar qəbul etdi: “Həmçinin bizim şanlı Zəfərimizdən sonra sizin mənə Qələbə münasibətilə göndərdiyiniz təbrik məktubunuza görə də minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bütün bunlar bizim birliyimizi, bizim xalqımızın birliyini nümayiş etdirir. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan İslam həmrəyliyi ilə bağlı məsələləri həmişə güclü təşviq etmişdir və ICESCO Azərbaycanda çoxsaylı tədbirlər keçirmişdir. Ümidvaram ki, bu, belə də davam edəcək. Biz həmişə müsəlman ölkələri arasında birliyə çağırış etmişik”.

Qonaqlara işğalçı, qəsbkar, talançı, oğru, qaniçən ermənilərin 30 il işğal altında saxladıkları ərazilərimizdə törətdiyi vəhşiliyin nəticələr barədə əhatəli məlumat verən dövlət başçımız dedi: “Sizin də yəqin bildiyiniz kimi, artıq Azərbaycan ziyanın qiymətləndirilməsi prosesinə başlamışdır. Yəni, yaxşı tanınmış beynəlxalq şirkətlərin köməyi ilə maddi, mədəni, mənəvi, ekoloji ziyan hərtərəfli qiymətləndiriləcək və bu da bizə təcavüzkar Ermənistan dövlətini beynəlxalq məhkəmələrə vermək imkanı yaradacaq”.

Beynəlxalq təşkilat rəhbərinin iş-ğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə ol-duğunu xatırladan Prezident əlavə etdi ki, Sizin Ağdamda və digər yerlərdə gördükləriniz, həmçinin Ermənistan rəhbərliyinin müsəlmanların dini hissələrinə və tarixinə necə münasibət bəslədiyini göstərir: “Onlar biri is-tisna olmaqla, bizim bütün digər məscidlərimizi dağıdıblar. Ağdamdakı məscidi onlar ona görə tam dağıtma-mışdılar ki, Azərbaycan Ordusu irəli gedəndə onların artilleriya hücumlarını planlaşdırmaq üçün ərazidə müəyyən bir oriyentirə ehtiyacı var idi. Onlar məsafəni ölçməli idilər. Səbəb bu idi. Lakin bizim məscidlərdə onların donuzları və inəkləri necə saxlama-sı ilə bağlı çoxsaylı şəkillər var. Bu, tək-cə azərbaycanlıların təhqir edilməsi deyil, bu, bütün müsəlmanlara qarşı təhqirdir”.

Bütün çıxış, nitq və müsahibələrində inkişafa məqsədli yeni təşəbbüslər irəli sürən Prezi-dent İlham Əliyev ICESCO rəhbəri ilə görüşü də istisna etmədi: “Mənim sizinlə müzakirə etmək istədiyim məsələlərdən biri də ICESCO-nun Azərbaycanda regional mərkəzi ilə bağlı məsələdir. Bilirsiniz ki, bu məsələ son 3-4 il idi müzakirə olunurdu və biz bu müzakirələrə yenidən nəzər salmaq istəyirik. Əgər müsbət irəliləyiş olsa, düşünürəm ki, biz bunu çox tezliklə edə bilərik. Bu, bizim üçün və İslam həmrəyliyinin güclənməsinə, İslam mədəni irsinin qorunmasına töhfə verən bütün insanlar üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək”.

ICESCO-nun baş direktoru Sa-lim bin Məhəmməd əl-Malik çıxışının əvvəlində Azərbaycan Prezidentinin tarixi çıxışlarından birini yada saldı: “Sizin BMT Baş Assambleyasının sonuncu sessiyasındakı çıxışınıza istinad etmək istəyirəm. Dediniz ki, Azərbaycan son 30 ildə 120-dən çox ölkəyə dəstək verib, çox sayda beynəlxalq forumlar təşkil edib. Bu, dünyaya böyük kömək deməkdir. Düşünürəm ki, bunun sayəsində Azərbaycan dünyada aparıcı ölkələr sırasındadır”.

Qonaq səfərin məqsədinin erməni təcavüzünün nəticələri ilə tanışlıqdan ibarət olduğunu xatırladaraq dedi ki, mənimlə birlikdə ən önəmli insanlar gəliblər: “Mən onların baş verənlərin şahidi olmalarını və həmçinin Qələbəni qeyd etmələrini istəyirəm. Professor Rahil Qamar. O, elm və innovasiya sektorunun rəhbəridir və İslamabadda yerləşən COMSATS Universitetinin rektoru olub. Professor Məhəmməd Zeynalabdin. O, mədəniyyət üzrə baş katibdir və altı ay bundan əvvəl Tunisin mədəniyyət naziri idi. Səfir Xalid tərəfdaşlıq üzrə direktordur. Biz, həmçinin sivilizasiya dialoqu üzrə mərkəz də qururuq. O, Sudanın Məraş Krallığında səfiri və Sudanın sabiq Prezidentinin xüsusi müşaviri olub. Həmçinin cənab Sami. O, Misirin ən məşhur qəzetlərindən biri olan “Əl-Əhrəm”ın redaktoru olub. Beləliklə, görürsünüz ki, biz, ilk növbədə, Sizi təbrik etmək üçün buradayıq. Ölkənizə səfər edib Sizinlə görüşmək və bu mühüm Qələbənin qeyd edilməsində iştirak etməklə bağlı dəvətinizi yüksək qiymətləndiririk”.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə gördüklərini dəhşət adlandıran qonaq dedi ki, əvvəllər heç vaxt görmədiyimiz bir faciənin şahidi olduq: “Tamamilə dağıdılmış, yerlə-yeksan edilmiş şəhər. Bu, tamamilə qeyri-insani əməldir və heç bir ölçüyə sığmır. Bu, bəşəriyyət əleyhinə cinayətdir. Lakin dünən yerli hakimiyyət rəhbərlərində və vətəndaşlarda yenidənqurma əzmi və istəyinin şahidi olduq. Mən nazirlə söhbətimdə dedim ki, sadəcə, hökumətin dəstəyi ilə həmin insanlar Qarabağı yenidən quracaq. Biz dünən görüşdüyümüz hər kəsdə məhz bunu hiss etdik. Bu cür istəyi görmək bizi qürurlandırdı”.

Bəli, Azərbaycan əsgərinin qələbəsi, ölkə vətəndaşlarının isə viranəyə çevrilmiş ərazilərimizi yenidən gülüstana döndərmək əzmi təkə özümüzü deyil, beynəlxalq aləmdəki dostlarımızı da qürurlandırır. Çünki Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, ermənilər dağıdan, viran qo-yan xalq, biz isə qurub-yaradanlarıq. Əminik ki, bizim qurub yaratmağımızın nəticələrini dünya ictimaiyyəti tezliklə görəcək.